

PHƯƠNG PHÁP ĐỌC SÁCH TIẾNG TRUNG HIỆU QUẢ CHO NGƯỜI HỌC TIẾNG TRUNG, TRƯỜNG HỢP SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC LẠC HỒNG

Đặng Thục Anh, Trần Thanh Nhã

Trường Đại học Lạc Hồng, Số 10 Huỳnh Văn Nghệ, Bửu Long, Biên Hòa, Đồng Nai, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: thucanh@lhu.edu.vn

THÔNG TIN BÀI BÁO

Ngày nhận: 3/8/2024
Ngày chỉnh sửa: 22/9/2024
Ngày chấp nhận: 16/11/2024
Ngày đăng: 8/12/2024

TỪ KHÓA

Đọc sách;
Tiếng Trung;
Phát triển tiếng Trung;
Phương pháp đọc sách;
Người học tiếng Trung.

TÓM TẮT

Tiếng Trung hiện tại đang chiếm một vị thế quan trọng trong nhu cầu xã hội và cá nhân tại Việt Nam. Một trong những phương thức tiếp cận và phát triển tiếng Trung một cách đơn giản, thuận tiện và tiết kiệm nhất cho người học tiếng Trung chính là đọc sách tiếng Trung. Bài nghiên cứu này thông qua phương pháp điều tra khảo sát, tổng hợp và phân tích đối chiếu các tài liệu liên quan đã khái quát được nhận định của người học tiếng Trung về việc đọc sách tiếng Trung. Bên cạnh đó, các gợi ý về phương pháp đọc sách tiếng Trung hiệu quả của tác giả cũng sẽ giúp cho người Việt Nam học tiếng Trung tại Việt Nam trau dồi và phát triển các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết cũng như mở rộng thêm kiến thức về văn hóa Trung Quốc.

EFFECTIVE METHOD OF READING CHINESE BOOKS FOR CHINESE LEARNERS: A CASE OF STUDENTS MAJORING IN CHINESE LANGUAGE AT LAC HONG UNIVERSITY

Dang Thuc Anh, Tran Thanh Nha

Lac Hong University, No. 10 Huynh Van Nghe Str., Buu Long Ward, Bien Hoa, Dong Nai, Vietnam

*Corresponding Author: thucanh@lhu.edu.vn

ARTICLE INFO

Received: Aug 3rd, 2024
Revised: Sep 22nd, 2024
Accepted: Nov 16th, 2024
Published: Dec 8th, 2024

KEYWORDS

Reading;
Chinese language;
Chinese development;
Reading method;
Chinese learners.

ABSTRACT

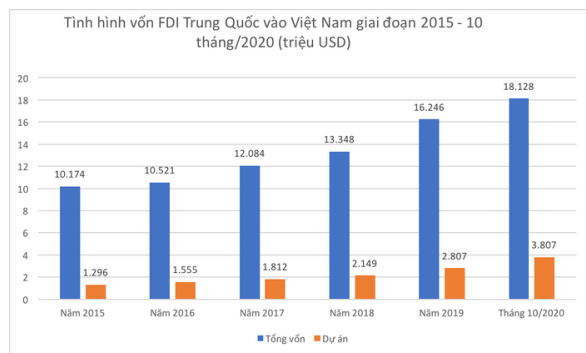
In the current context of Vietnam, Chinese is essential for meeting both societal and individual needs. Reading Chinese books is one of the most straightforward, practical, and affordable ways to learn Chinese language and advance an individual's Chinese language proficiency. Through the methods of survey, synthesis, and comparative analysis of pertinent materials, this research has generalized the attitude of Chinese language learners towards reading Chinese literature and provided recommendations on how to do so. Chinese language learners will benefit from the author's successful approach to reading Chinese novels since it will enable them to improve their reading, speaking, listening, and writing abilities as well as their understanding of Chinese culture.

Available online at: <https://js.lhu.edu.vn/index.php/lachong>.

1. TẦM QUAN TRỌNG CỦA TIẾNG TRUNG TẠI VIỆT NAM

1.1 Nhu cầu của xã hội Việt Nam đối với nhân lực học tiếng Trung

Với tốc độ tăng trưởng cao của nền kinh tế Trung Quốc, Singapore, Malaysia... trong nhiều năm gần đây, việc học tiếng Trung chính là tầm nhìn chiến lược, đón đầu cho sự chuyển dịch kinh tế thế giới trong tương lai và mở ra nhiều cơ hội tiềm năng. Các hiệp định thương mại quốc tế và chính sách “mở cửa” đã kéo theo làn sóng đầu tư mạnh mẽ tràn vào nước ta trong đó có Trung Quốc. Theo số liệu thống kê của Trung tâm Xúc tiến Đầu tư Phát triển Công thương thuộc Cục Xúc tiến Thương mại Bộ Công thương Việt Nam, từ năm 2015 đến năm 2020, tổng vốn đầu tư và số lượng dự án của các nhà đầu tư từ Trung Quốc vào Việt Nam luôn tăng.

Hình 1. Tình hình dòng vốn FDI từ Trung Quốc vào Việt Nam giai đoạn 2015 đến tháng 10/2020

Ngoài ra, với số liệu mới nhất của Tổng cục Thống kê Việt Nam thì trong số 63 quốc gia và vùng lãnh thổ có dự án đầu tư được cấp phép mới tại Việt Nam trong năm 2022, có Singapore là nhà đầu tư lớn nhất với 1,45 tỷ USD, chiếm 20,4% tổng vốn đăng ký cấp mới; xếp thứ năm là Trung Quốc với 735,3 triệu USD, chiếm 10,3%. Cả 2 quốc gia này đều có sử dụng tiếng Trung.

Do vậy, nhu cầu nguồn nhân lực tiếng Trung Quốc luôn tăng cao. Nhiều tập đoàn lớn, công ty, nhà máy, khu công nghiệp đã ráo riết tìm kiếm những nhân sự thông thạo tiếng Trung, đặc biệt là các kỹ sư cầu nối, thông dịch viên, biên dịch viên hay nhân sự cấp quản lý...[1]

1.2 Nhu cầu cá nhân đối với việc học tiếng Trung

1.2.1 Tìm hiểu nền văn hóa Trung Quốc

Không thể phủ nhận rằng Trung Quốc là cái nôi của nền văn minh nhân loại, với lịch sử trải dài hơn 5.000 năm, Trung Quốc thực sự là một kho tàng kiến thức phong phú đa dạng ở mọi lĩnh vực chính trị, văn hóa, xã hội. Do vậy, khi học tiếng Trung, chúng ta sẽ có nhiều cơ hội tiếp cận với nền văn hóa Trung Hoa lâu đời.

Với hơn 1,4 tỷ dân, Trung Quốc chiếm 18,15% dân số thế giới, hơn nữa Hoa Kiều còn sinh sống và làm việc tại

rất nhiều đất nước khác nhau trên thế giới. Thông qua sự am hiểu về nền văn hóa Trung Quốc, chúng ta có thể dễ dàng giao tiếp và tạo nên những mối quan hệ tốt với người Trung Quốc nói riêng và người sử dụng tiếng Trung nói chung.

Bên cạnh đó, một thực tế không thể thay đổi là Việt Nam và Trung Quốc là hai nước láng giềng, cho dù quan hệ hai nước có thăng trầm thế nào, thì việc hiểu sâu về một nước láng giềng khổng lồ luôn là chiến lược ngoại giao cần thiết của Việt Nam.

1.2.2 Cơ hội tốt mở rộng tương lai

Học sinh, sinh viên biết và giỏi tiếng Trung sẽ có lợi thế nhiều hơn khi xin xét cấp học bổng hoặc tham gia các cuộc thi để giành các suất học bổng sang Trung Quốc du học. Các học bổng có thể kể đến do chính phủ Trung Quốc cấp cho người nước ngoài gồm có: Học bổng chính phủ (tên tiếng Anh: Chinese Scholarship Council, viết tắt là CSC); học bổng giáo viên tiếng Trung quốc tế (tên tiếng Anh: Confucius Institute Scholarship, viết tắt là CIS); học bổng của các tỉnh thành Trung Quốc; học bổng của các trường đại học của Trung Quốc; học bổng “Một vành đai - Một con đường”; học bổng Con đường Tơ Lụa... Khi nhận được các học bổng này, nếu bạn đã thông qua Kỳ thi năng lực Hán Ngữ (gọi tắt là HSK) và được cấp chứng chỉ HSK từ cấp 4 trở lên thì thời gian học khi sang Trung Quốc của bạn sẽ được rút ngắn lại một năm, bởi vì bạn không cần phải học tiếng Trung từ đầu.

Trong môi trường làm việc, nếu người đi làm sử dụng được tiếng Trung sẽ có thêm lợi thế cạnh tranh trong các doanh nghiệp với các ứng viên khác, đặc biệt là tại các công ty nước ngoài và các công ty Việt Nam có vốn đầu tư từ Trung Quốc hay từ các nước hoặc địa phương có sử dụng tiếng Trung. Do đó, khả năng sử dụng tiếng Trung sẽ mang đến nhiều cơ hội nghề nghiệp cũng như cơ hội thăng tiến trong công việc cho người lao động.

1.2.3 Dễ dàng hơn trong việc học ngôn ngữ khác

Tiếng Trung là ngôn ngữ phổ biến trên thế giới và có lịch sử rất lâu đời, các ngôn ngữ ở các nước láng giềng như Hàn Quốc và Nhật Bản cũng chịu sự ảnh hưởng không nhỏ của tiếng Trung. Vì vậy, nếu đã biết tiếng Trung thì khi học tiếng Hàn hoặc tiếng Nhật sẽ có phần đơn giản hơn, nhất là khi học phần Hán tự.

Từ những điều nêu trên, chúng ta có thể thấy rằng tiếng Trung hiện tại đang chiếm một vị thế quan trọng trong nhu cầu xã hội và cá nhân tại Việt Nam. Tuy nhiên, do hạn chế về mặt địa lý, thời gian lẫn chi phí nên phần lớn người học tiếng Trung vẫn chưa có nhiều cơ hội tiếp xúc thường xuyên với người Trung Quốc cũng như học tập và làm việc trong môi trường sử dụng tiếng Trung hoàn toàn. Một trong những phương thức tiếp cận và phát triển tiếng Trung một cách đơn giản, thuận tiện và tiết kiệm nhất chính là thông qua sách vở. Bên cạnh đó, việc đọc sách

cũng được nhiều nghiên cứu công nhận có tác động tích cực trong việc phát triển khả năng về ngôn ngữ [2]. Do vậy, việc đọc sách tiếng Trung một cách hiệu quả sẽ giúp cho người học tiếng Trung trau dồi được các kỹ năng nghe nói đọc viết, cũng như thuận lợi hơn khi tìm hiểu về nền văn hóa Trung Quốc.

2. LỊCH SỬ NGHIÊN CỨU VẤN ĐỀ

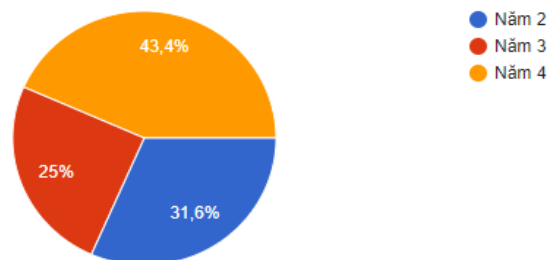
Cho đến nay có rất nhiều bài viết và nghiên cứu về đề tài đọc sách ngoại ngữ giúp nâng cao khả năng ngoại ngữ. Để phục vụ cho việc nghiên cứu đề tài lần này, tác giả đã tiến hành nghiên cứu và tổng hợp các đề tài nghiên cứu liên quan về các phương pháp đọc sách ngoại ngữ hiệu quả. Theo các nghiên cứu của Krashen, Mason,... được đăng trên tạp chí *The International Journal of Foreign Language Teaching* (Tạp chí Quốc tế về giảng dạy ngoại ngữ), việc đọc sách ngoại ngữ tự nguyện giúp tăng vốn từ vựng lên đến 30% chỉ trong 2-3 tháng. Ngoài ra còn có nghiên cứu *The Effects of an Extensive Reading Program on Improving English as Foreign Language Proficiency in University Level Education* (Tác dụng của một chương trình đọc mở rộng đối với việc cải thiện trình độ ngoại ngữ tiếng Anh ở bậc đại học) của tác giả Mohammad Akram Alzu'bil, hay khảo sát văn hoá đọc sách của sinh viên Khoa Ngôn ngữ Hàn Quốc, Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Quốc gia Hà Nội cũng chỉ ra được những lợi ích ứng dụng của việc đọc sách ngoại ngữ trong việc nâng cao khả năng ngoại ngữ. Điểm mạnh của các đề tài nghiên cứu này là được đúc kết chung từ những khảo sát trên phạm vi rộng. Tuy nhiên, ở từng quốc gia khác nhau việc học ngoại ngữ khác với tiếng mẹ đẻ sẽ mang những tính chất và mức độ tiếp thu khác nhau. Về đề tài nghiên cứu phương pháp đọc sách tiếng Trung cho người học tiếng Trung thì ở Việt Nam vẫn chưa có bài nghiên cứu cụ thể, còn tại Trung Quốc thì cũng không tìm thấy bài nghiên cứu liên quan về đề tài này trên Hệ thống tra cứu Trang mạng kiến thức Trung Quốc (tên tiếng Trung: 中国知网, gọi tắt là CNKI). Do vậy, việc nghiên cứu và đưa ra các gợi ý về phương pháp đọc sách tiếng Trung hiệu quả cho người học tiếng Trung có thể nói là một đề tài mới ở Việt Nam.

3. NHẬN ĐỊNH CỦA NGƯỜI HỌC TIẾNG TRUNG VỀ VIỆC ĐỌC SÁCH TIẾNG TRUNG Ở BỘ PHẬN SINH VIÊN HỌC CHUYÊN NGÀNH NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC

Bên cạnh việc chỉ ra tầm quan trọng của tiếng Trung tại Việt Nam, để củng cố thêm lý do thực hiện nghiên cứu đề tài “Phương pháp đọc sách tiếng Trung hiệu quả cho người học tiếng Trung”, tác giả đã tiến hành tìm hiểu nhận định của người học tiếng Trung về việc đọc sách tiếng Trung thông qua việc điều tra khảo sát đối với sinh viên năm 2, năm 3 và năm 4 đang học ngành Ngôn ngữ Trung Quốc tại Đại học Lạc Hồng vì những sinh viên này đã có vốn từ tiếng Trung nhiều nhất định để có thể đọc hiểu

sách tiếng Trung.

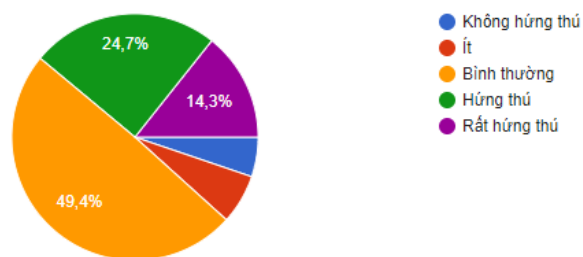
Tham gia cuộc khảo sát này có tổng cộng 389 sinh viên, trong đó có 31,6% là sinh viên năm 2; 25% là sinh viên năm 3 và 43,4% là sinh viên năm 4.

Hình 2. Tỷ lệ thành phần sinh viên tham gia khảo sát

3.1 Mức độ hứng thú của sinh viên trong việc đọc sách tiếng Trung

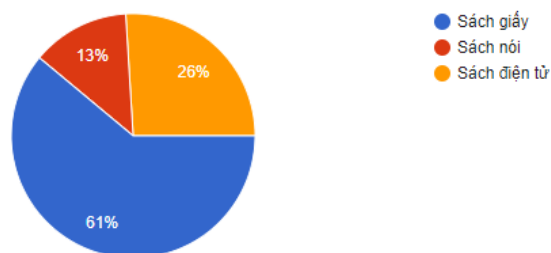
Khi được hỏi về mức độ hứng thú trong việc đọc sách tiếng Trung thì có 49,4% sinh viên cảm thấy bình thường, 24,7% sinh viên cảm thấy hứng thú và 14,3% sinh viên cảm thấy rất hứng thú, phần trăm số sinh viên còn lại là ít hoặc không hứng thú với việc đọc sách tiếng Trung.

Hình 3. Kết quả khảo sát về mức độ hứng thú của sinh viên trong việc đọc sách tiếng Trung

3.2 Các loại hình đọc sách tiếng Trung mà sinh viên hứng thú

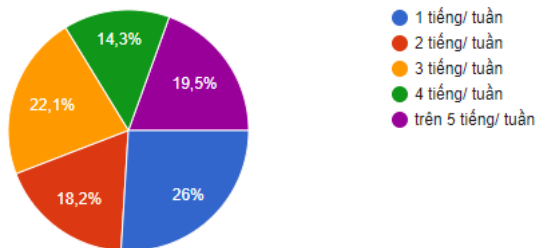
Về loại hình sách tiếng Trung mà sinh viên hứng thú, thì có 61% sinh viên hứng thú với đọc sách giấy, tiếp theo là đọc sách điện tử với sự lựa chọn của 26% sinh viên và chỉ có 13% sinh viên hứng thú với việc đọc sách nói.

Hình 4. Kết quả khảo sát về tỉ lệ các loại hình đọc sách tiếng Trung mà sinh viên hứng thú.

3.3 Thời lượng đọc sách tiếng Trung trong một tuần của sinh viên

Khi khảo sát về thời lượng đọc sách tiếng Trung trong một tuần của sinh viên thì có 19,5% sinh viên đọc sách 5 tiếng/tuần, 14,3% sinh viên đọc sách 4 tiếng/tuần và 66,3% sinh viên còn lại đọc từ 1-3 tiếng/tuần.

Hình 5. Kết quả khảo sát về thời lượng đọc sách tiếng Trung trong một tuần của sinh viên

Từ kết quả khảo sát có thể thấy thời lượng đọc sách tiếng Trung trong một tuần của sinh viên vẫn chưa nhiều, nhiều bạn vẫn chưa có thói quen đọc sách tiếng Trung thường xuyên.

3.4 Nhận định của sinh viên về lợi ích của việc đọc sách tiếng Trung

Theo khảo sát, lợi ích hàng đầu của việc đọc sách tiếng Trung mà sinh viên nhận thấy là mở rộng vốn từ tiếng Trung, thứ hai là giúp luyện khả năng đọc hiểu tiếng Trung, thứ ba là học thêm được cách diễn đạt của người Trung, ngoài ra còn có thêm nhiều lợi ích khác nữa.

Bảng 1. Nhận định của sinh viên về lợi ích của việc đọc sách.

STT	Lợi ích mà sinh viên nhận định	Tỉ lệ %
1	Mở rộng vốn từ	84,4%
2	Luyện khả năng đọc hiểu	77,9%
3	Biết thêm nhiều ngữ pháp	66,2%
4	Học thêm được cách diễn đạt của người Trung	70,1%
5	Tiếp cận với nguồn thông tin và kiến thức mới	64,9%
6	Luyện khả năng nghe (đối với loại hình sách nói)	36,4%
7	Làm phong phú thêm tư duy và suy nghĩ	67,5%

3.5 Những hạn chế trong việc đọc sách tiếng Trung

Trong khảo sát về những hạn chế mà sinh viên gặp phải trong việc đọc sách tiếng Trung thì ở từng loại hình đọc sách giấy, sách nói và sách điện tử đều có những hạn chế nhất định.

Đối với loại hình sách giấy, sinh viên gặp trở ngại khi tìm sách giấy tiếng Trung vì khó tìm được sách chính thống ở Việt Nam (nhận định của 70,7% sinh viên); hơn nữa, nếu mua sách giấy tại Việt Nam thì phải chi trả với giá thành khá cao (nhận định của 60% sinh viên).

Đối với loại hình sách nói, có 89% sinh viên chưa thể nghe hiểu hoàn toàn loại sách này do không đủ vốn từ; 17,8% sinh viên nêu ra hạn chế của loại hình sách nói là chất lượng nội dung ít được kiểm duyệt.

Đối với việc đọc sách điện tử, có 58,1% sinh viên đồng ý rằng nếu đọc sách điện tử trong thời gian dài sẽ gây hại cho mắt; 66,2% sinh viên thì dễ bị sao nhãng việc đọc bởi sự xuất hiện của những quảng cáo của các ứng dụng khác.

4. GỢI Ý CÁC PHƯƠNG PHÁP ĐỌC SÁCH TIẾNG TRUNG HIỆU QUẢ

4.1 Cách làm tăng hứng thú đọc sách tiếng Trung

Chúng ta dễ dàng thực hiện những việc mà mình yêu thích, do vậy việc đọc sách tiếng Trung sẽ trở nên dễ dàng hơn nếu bắt đầu từ những cuốn sách phù hợp với sở thích và nhu cầu bản thân. Chúng ta nên tạo một danh sách những cuốn sách yêu thích từ những tựa sách mà chúng ta vô tình bắt gặp hoặc từ những gợi ý của thầy cô, bạn bè... và bắt đầu việc đọc sách tiếng Trung với những quyển sách ấy.

Để có thể tập trung đọc sách, chúng ta nên tìm một không gian không quá ồn ào và thư giãn thưởng thức từng trang sách mình yêu thích. Và nếu xem việc đọc sách là một phần tất yếu của cuộc sống thì dần dần, việc đọc sách sẽ được xem như một thói quen sinh hoạt hằng ngày.

Để biến sách thành một người bạn quen thuộc, hãy luôn luôn mang theo sách ở bất cứ nơi nào bạn đi hay ở: trường học, quán cà phê, trên xe buýt, phòng tắm, trên giường... Và đọc sách mỗi khi có thời gian rảnh rỗi.

Viết lại những thông tin, những cụm từ thú vị và cảm xúc của chính chúng ta sau mỗi cuốn sách đã đọc bằng tiếng Trung lên trang cá nhân của mình để chia sẻ và nhận lại sự phản hồi từ những người bạn. Từ đó cũng sẽ giúp người đọc có thêm động lực để tiếp tục thực hiện việc chia sẻ thông tin, kiến thức cho những người bạn của mình đồng thời nâng cao khả năng ghi nhớ [3].

Khi chúng ta đã có sự yêu thích với việc đọc sách tiếng Trung thì chúng ta còn có thể tham gia những nhóm đọc sách tiếng Trung, câu lạc bộ sách hoặc những diễn đàn lớn hơn (nếu có) để có thể chia sẻ và nhận được những thông tin bổ ích về các vấn đề văn hóa xã hội mà những cuốn

sách đề cập, hơn nữa còn có thể quen biết được thêm nhiều người bạn có cùng sở thích đọc sách.

4.2 Trình tự đọc sách tiếng Trung hiệu quả

4.2.1 Trước khi đọc

Để việc đọc sách tiếng Trung được hiệu quả thì việc đầu tiên cần làm là xem xét và đánh giá một cách khách quan xem mình đang cần hay thiếu kỹ năng/kiến thức nào để chọn lựa loại hình sách và thể loại sách phù hợp. Nếu bạn thiên về việc luyện tập kỹ năng nghe nói thì có thể chọn loại hình sách nói, nếu bạn cần trau dồi nhiều hơn cho kỹ năng đọc viết thì có thể chọn loại hình sách giấy.

Khi đã chọn cho mình được một tựa sách thì chúng ta cũng cần đặt ra mục tiêu cho việc đọc xong quyển sách đó, vì một mục tiêu rõ ràng sẽ giúp bạn xác định được thời gian cần thiết để bạn đọc sách, số lượng sách bạn sẽ đọc trong khoảng thời gian đã định. Mục tiêu của bạn có thể là một cuốn sách mỗi tháng hoặc mỗi tuần, hay đọc 30 phút mỗi ngày. Bạn hãy bắt đầu bằng một mục tiêu mà mình có thể dễ dàng đạt được và tiếp tục làm nó cho đến khi bạn có thể đặt mục tiêu cao hơn nữa [4]. Việc cần thiết mà bạn cần phải làm là lập thời gian biểu đọc sách. Trước tiên, có thể tìm một vài thời điểm nhất định trong ngày, với thời lượng ít nhất 10 - 15 phút để đọc. Ví dụ, có thể đọc trong bữa ăn sáng, hoặc ăn trưa, hoặc lúc bạn đang ngồi giải lao và trước khi đi ngủ. Vậy là, mỗi ngày chúng ta có thể đọc sách ba đến bốn lần với tổng thời lượng 40-60 phút [5].

Và điều quan trọng không kém mà ta cần chuẩn bị trước khi đọc chính là thiết lập môi trường thoải mái cho việc đọc sách nhằm đảm bảo và nâng cao hiệu quả tiếp thu các nội dung mà mình sẽ đọc.

4.2.2 Trong lúc đọc

Khi đã bắt đầu việc đọc sách, chúng ta có thể bắt đầu bằng cách đọc lướt nhanh, có thể đọc qua các hạng mục/mục lục của sách trước để xác định trước những thông tin hay kiến thức hữu ích đáp ứng cho nhu cầu mình đang cần.

Để không tạo áp lực và gây nhàm chán khi đọc sách tiếng Trung thì chúng ta nên đọc sách một cách chủ động và đọc sách khi bản thân chúng ta cảm thấy thích thú để có thể tạo lập thói quen yêu thích việc đọc này [6].

Trong quá trình đọc, chúng ta cũng nên đánh dấu lại những dòng, những đoạn, những trang hữu ích mà nó đáp ứng được mục tiêu đã đặt ra trước đó của mình, hoặc tận dụng triệt để giấy ghi chú để viết ra những điều tâm đắc và dán vào những nơi dễ dàng nhìn thấy, có như vậy chúng ta mới dễ dàng tìm kiếm lại được những thông tin mình cần và học bất cứ lúc nào mình muốn.

4.2.3 Sau khi đọc

Cuối cùng, muốn lưu giữ thông tin kiến thức và để việc đọc sách tiếng Trung có hiệu quả thì chúng ta nên chia sẻ những điều đã đọc được với bạn bè của mình. Có thể linh

hoạt hơn bằng việc tạo lập một nhóm đọc sách cùng nhau, sau khi đọc thì các thành viên trong nhóm lần lượt kể về những điều mình tâm đắc trong sách, hay học được một từ mới, cấu trúc mới, một thành ngữ hay trong tiếng Trung với bạn bè của mình. Như thế không những giúp ích và hỗ trợ cho nhau mà còn tăng khả năng ghi nhớ kiến thức hiệu quả.

Một thói quen cần tạo lập song song với việc đọc sách tiếng Trung là học cách đặt câu hỏi như: Tôi hiểu được gì từ những điều vừa đọc? Ý chính của cuốn sách là gì? Bức ảnh nào mà tác giả vẽ nên trong đầu tôi? Tôi có cần đọc lại lần nữa để hiểu hơn về cuốn sách không? Những từ vựng hay cấu trúc ngữ pháp này được sử dụng như thế nào và trong hoàn cảnh nào?... Việc liên tục đặt ra những câu hỏi như vậy không những rèn luyện cho não bộ khả năng nhạy bén và linh hoạt mà còn nhớ lâu và sâu những gì đã học. Khi vốn từ và các cấu trúc ngữ pháp của người học được mở rộng thông qua việc đọc sách tiếng Trung thì khi lên lớp, lúc giáo viên giảng về từ ngữ hay cấu trúc đó, người học sẽ dễ dàng hiểu và sử dụng được ngay kiến thức đó.

4.3 Các cách đọc sách tiếng Trung

Theo giáo trình Đọc hiểu Hán ngữ Trung cấp (tên sách tiếng Trung: 中级汉语阅读教程) do Nhà xuất bản Đại học Bắc Kinh xuất bản năm 1999 và liên tục được tái bản cho đến nay, có nêu việc đọc sách được chia làm 4 cách đọc như sau:

Đọc toàn bộ (tiếng Trung: 通读) là đọc một lượt toàn bộ và yêu cầu hiểu được ý chính của sách để có thể nắm chi tiết quan trọng, kết cấu của bài văn, sau đó người đọc có thể diễn đạt lại một cách rõ ràng nội dung của bài văn, cũng như hiểu được quan điểm và góc nhìn của tác giả [7].

Đọc lướt (tiếng Trung: 略读) là chỉ cần đọc lướt và chú ý đến những đoạn những ý trọng tâm để hiểu nội dung và ý nghĩa của sách [8].

Đọc đề mục (tiếng Trung: 跳读) thì chỉ cần đọc và xem qua các đề mục hay tiêu đề từng trang sách để hiểu đại khái nội dung của sách [9].

Đọc tra cứu (tiếng Trung: 查读) là vừa đọc vừa tìm kiếm những thông tin cần thiết, giúp người đọc nắm bắt được những nội dung đang cần tìm [10].

4.4 Các loại hình sách và gợi ý đọc sách tiếng Trung hiệu quả với từng loại hình sách

Các loại hình đọc sách hiện nay có 3 loại hình là sách giấy, sách nói và sách điện tử. Trong từng loại hình đọc thì luôn tồn tại những ưu điểm và khuyết điểm. Sau đây tác giả sẽ phân tích cụ thể các ưu khuyết điểm của mỗi loại hình đọc sách tiếng Trung và đưa ra các gợi ý đọc sách tiếng Trung hiệu quả với từng loại hình.

4.4.1 Sách giấy

Loại hình sách phổ biến nhất là sách truyền thống hay còn gọi sách giấy, có ưu điểm là người đọc có thể rèn luyện các kỹ năng đọc hiểu và tăng khả năng đọc sâu của não. Ở các trường đại học có chuyên ngành tiếng Trung thì các bạn hoàn toàn có thể tìm đọc các đầu sách tiếng Trung tại thư viện của trường, của khoa, của ngành. Tuy nhiên, nếu các bạn có nhu cầu tìm kiếm thêm nhiều đầu sách khác nhau và đặc biệt đối với những bạn không học tại các trường đại học có chuyên ngành tiếng Trung thì việc tìm sách tiếng Trung tại Việt Nam lại khá khó khăn và bất cập vì sách tiếng Trung thì không được phổ biến rộng rãi để có thể dễ dàng tìm thấy ở các nhà sách hay các kênh thương mại điện tử của Việt Nam, nhiều sinh viên không biết nên đặt mua sách tiếng Trung hay tìm nguồn sách chính thống ở đâu.

Qua nghiên cứu và tìm hiểu, tác giả có một số gợi ý sau để các bạn có thể tìm được sách Trung Quốc chính thống để mua:

Trên nền tảng Shopee thì có:

Tiệm Sách Trung Hoa (hơn 6.400 lượt đánh giá)

(https://shopee.vn/tiemsachtrunghoa123#product_list);

Nhà Sách Tiếng Trung 233 (hơn 12.700 lượt đánh giá)

(https://shopee.vn/nhasachtiengtrung233#product_list);

Hiệu Sách Tiếng Trung (hơn 1.100 lượt đánh giá)

(https://shopee.vn/tiemsachcattuong#product_list);

Cửa hàng Tiếng Trung (hơn 2.600 lượt đánh giá)

(https://shopee.vn/shoptiengtrunghsk#product_list)

Bốn cửa hàng này đều là “Shopee Mall”, là những Shop đặc biệt trên Shopee, được tạo lập bởi những thương hiệu trong nước cũng như thương hiệu quốc tế uy tín, tức là những cửa hàng được Shopee kiểm duyệt chất lượng cũng như nội dung của sản phẩm.

Trên nền tảng Facebook thì có:

Hiệu sách tiếng Trung Mạn Mạn (16.000 lượt theo dõi)

(<https://www.facebook.com/XiaomanTieuman>);

Tiệm sách Cách Cách (11.000 lượt theo dõi)

(<https://www.facebook.com/Ti%E1%BB%87ms%C3%A1ch-C%C3%A1ch-C%C3%A1ch-164310230923365>)

Các cửa hàng mà tác giả nêu trên thì các bạn đang ở trình độ sơ cấp tiếng Trung vẫn có thể tìm kiếm được bởi vì hai nền tảng trên có sử dụng tiếng Việt để tra cứu và giao dịch. Còn đối với các bạn đã đạt trình độ trung cấp tiếng Trung trở lên thì có thể đặt mua trên những nền tảng thương mại điện tử bản địa của Trung Quốc như: dangdang.com; taobao.com...

Tác giả đặc biệt có lời khuyên rằng các bạn nên mua sách có nội dung phù hợp với trình độ tiếng Trung của mình, để khi đọc sách các bạn có thể dễ dàng hiểu được nội dung của sách mà không cảm thấy chán nản hay áp lực khi đọc sách.

Những bạn đang ở trình độ tiếng Trung sơ cấp, mới bắt đầu làm quen với việc đọc sách giấy tiếng Trung thì có thể tham khảo các thể loại sách dành cho thiếu nhi có bính âm và sách song ngữ có cả tiếng Việt lẫn tiếng Trung.

Hình 6. Bộ sách luyện đọc có bính âm, tựa đề dịch sang tiếng Việt là “Ba mẹ không phải là người giúp việc của mình”

Hình 7. Sách song ngữ Trung Việt “Câu chuyện chữ Hán”

Những bạn trình độ tiếng Trung từ trung cấp trở lên có thể tìm đọc những cuốn sách có nội dung được trình bày hoàn toàn bằng tiếng Trung với nội dung phong phú, đa dạng về các chủ đề và lĩnh vực khác nhau tùy theo sở thích và nhu cầu của bản thân.

4.4.2 Sách nói

Loại hình sách nói đặc biệt phù hợp đối với những người học bận rộn. Trong thời đại công nghệ 4.0 hiện nay, sách nói được biết đến qua 2 nền tảng cũng không quá xa lạ đối với chúng ta chính là audiobook hay podcast. Ưu điểm của sách nói là có thể tận dụng thời gian mọi lúc mọi nơi, những khoảng thời gian mà không cần tư duy nhiều như đi bộ, làm việc nhà, chăm sóc cây cảnh hay thú cưng... để nghe sách đọc. Đồng thời, khoảng thời gian nghe cũng có thể khơi gợi trí tưởng tượng của các độc giả. Nghiên cứu do một nhóm các nhà khoa học Mỹ đăng tải trên tạp chí Journal of Verbal Learning & Verbal Behavior cho thấy, bộ não của con người có khả năng tạo ra hình ảnh có ý nghĩa khi nghe một câu chuyện thay vì đọc nó. Sách nói giúp kích thích sức mạnh xử lý của não bộ tốt hơn so với hoạt động thị giác. Tuy nhiên, điểm khuyết của

loại hình sách nói là không phải sách nói nào cũng được kiểm duyệt nguồn gốc rõ ràng.

Qua nghiên cứu và tìm hiểu, tác giả có một số gợi ý để các bạn có thể yên tâm tiếp cận được với các đầu sách tiếng Trung loại hình sách nói đã được kiểm duyệt như sau:

Trên nền tảng Youtube thì có:

Luyện Nghe Tiếng Trung Mỗi Ngày -VI VU (109.000 lượt đăng kí)

(<https://www.youtube.com/@LuyenNgheTiengTrungMoiNgay>)

Ở kênh này thì chủ đề của các video liên quan đến các vấn đề trong cuộc sống thường ngày nên sẽ tạo được cảm giác gần gũi, hứng thú cho người nghe, cùng với giọng đọc chậm rãi, rõ ràng, nội dung đơn giản sẽ phù hợp cho các bạn đang ở trình độ tiếng Trung sơ cấp.

Super E.L.F Station (87.000 lượt đăng kí)

(<https://www.youtube.com/c/H%E1%BB%8DcTi%E1%B%A%BFngTrungSuperELF/videos>)

Kênh này thì có nội dung phong phú và đa dạng hơn rất nhiều bao gồm các chủ đề về tâm lí, tình cảm học đường, phát triển bản thân... Kênh này thì phù hợp với những bạn từ trình độ Trung cấp tiếng Trung trở lên, bởi tốc độ đọc khá nhanh với nhiều giọng đọc khác nhau và sử dụng các từ ngữ địa phương.

Các kênh được tác giả gợi ý bên trên đều có đủ phụ đề tiếng Việt lẫn tiếng Trung và bính âm nên sẽ giúp các bạn tiết kiệm được rất nhiều thời gian tra từ vựng.

Ngoài ra, các bạn cũng có thể tham khảo thêm phần mềm nghe sách nói tiếng Trung 喜马拉雅 FM (hơn 1.000.000 lượt tải về), cũng có nền tảng trang mạng có thể nghe trên máy tính theo link <https://www.ximalaya.com>.

4.4.3 Sách điện tử

Loại hình thuận tiện nhất để đọc sách là sách điện tử (còn được gọi là ebook). Và các phương tiện dùng để đọc sách điện tử có thể kể đến là máy tính, điện thoại thông minh và máy đọc sách Kindles. Trong thời buổi bùng nổ công nghệ thông tin như hiện nay thì những phương tiện này có mặt ở khắp mọi nơi, điển hình là điện thoại thông minh. Lợi ích đầu tiên của sách điện tử có thể kể đến là tiện lợi mang theo mọi lúc mọi nơi, cung cấp một nguồn kiến thức vô tận, không lờ về mọi lĩnh vực. Nó giải quyết cơn khát kiến thức cho những người không có điều kiện và thời gian mua sách giấy để đọc. Tuy nhiên do sách điện tử tồn tại quảng cáo của những ứng dụng khác nên khiến cho người đọc bị phân tâm trong khi đang đọc sách. Một nghiên cứu do các nhà khoa học Na Uy thực hiện cho thấy, việc đọc sách điện tử trong thời gian dài sẽ ảnh hưởng xấu đến khả năng ghi nhớ thông tin. Ngoài ra, đọc

sách điện tử quá lâu trước khi đi ngủ, ánh sáng xanh từ màn hình sẽ khiến chúng ta khó vào giấc.

Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), 90% nguy cơ mắt bị suy giảm thị lực nếu phải tiếp xúc với màn hình thiết bị điện tử trên 3 giờ/ngày. Để hạn chế những tác hại từ việc ngồi trước màn hình liên tục trong thời gian dài gây ra, việc đầu tiên là phải điều chỉnh thời gian ngồi trước màn hình điện tử một cách hợp lý. Theo quy tắc 20/20/20 được sáng tạo bởi một bác sĩ nhãn khoa tại California – Jeffrey Anshel, để đảm bảo sức khỏe cho mắt thì cứ sau 20 phút tập trung sử dụng thị lực vào màn hình điện tử, thì nên tạm dừng, nhìn ra một góc nào đó xa xa khoảng 20 feet (tương đương 6m), trong vòng khoảng 20 giây, sau đó thì quay lại tiếp tục làm việc [11]. Vậy nên khi đọc sách điện tử, chúng ta nên cài đặt đồng hồ báo thức 20 phút reng một lần để nhắc nhở chúng ta nghỉ mắt trong 20 giây để đảm bảo sức khỏe cũng như bảo vệ mắt.

Sau đây là một vài ứng dụng và trang web có thể giúp ích cho các “con mọt” đam mê với loại hình đọc sách điện tử, có thể kể đến phần mềm đọc sách tiếng Trung như 小红书 (hơn 5.000.000 lượt tải về), 微信读书 (hơn 500.000 lượt tải về) và trang web đọc sách 美文阅读网 (<https://www.meiwen.net.cn/>).

Hình 8. Phần mềm đọc sách điện tử 小红书

Hình 9. Phần mềm đọc sách điện tử 微信读书

4.5 Tác nhân khác

Các phương pháp để đọc sách hiệu quả kể trên hầu như đều cần đến sự chủ động từ phía chính bản thân người học. Tuy nhiên, nhiều sinh viên, người học tiếng Trung hiện nay vẫn chưa có tính kỷ luật cao độ để có thể chủ động trong việc đọc sách. Vậy nên, để góp phần hình thành thói quen đọc sách tiếng Trung của người học tiếng Trung thì cũng cần đến tác nhân thúc đẩy khác, và tác nhân đó chính là nhà trường, nơi đào tạo và giáo viên. Người học sẽ thêm phần hứng thú đọc sách khi được cơ sở đào tạo đáp ứng điều kiện thuận lợi về không gian đọc sách với các tài liệu nguồn sách phù hợp với thị hiếu của người học và nhu cầu thực tiễn của xã hội. Bên cạnh đó, việc thường xuyên tổ chức các buổi chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm đọc sách và học tiếng Trung cũng góp phần định hướng mục tiêu đọc sách cho người học tiếng Trung.

Về phía giáo viên thì có thể tác động khuyến khích và đưa việc đọc sách vào yêu cầu làm bài tập về nhà định kì theo ngày/tuần/tháng cho người học để từ đó có thể thúc đẩy và tạo dần thói quen đọc sách cho người học.

5. KẾT LUẬN

Như những gì đã trình bày ở trên, chúng ta có thể thấy các bạn sinh viên đã nhận định rằng việc đọc sách tiếng Trung mang lại nhiều lợi ích trong việc học, trau dồi các kĩ năng nghe nói đọc viết tiếng Trung và mở rộng kiến thức, phát triển tư duy suy nghĩ cho các bạn. Tuy nhiên phần lớn các bạn vẫn chưa có thói quen đọc sách tiếng Trung và chưa biết cách đọc sách thế nào cho hiệu quả. Dù chọn loại hình đọc sách giấy, sách điện tử hay là sách nói, thì người học tiếng Trung vẫn sẽ mở rộng được vốn từ vựng và nhiều cấu trúc ngữ pháp, luyện được khả năng đọc hiểu, học thêm được cách diễn đạt của người Trung Quốc, tư duy và suy nghĩ trở nên phong phú hơn, tiếp cận với những nguồn thông tin và kiến thức khác nhau, riêng với loại hình sách nói còn có thể giúp chúng ta luyện được khả năng nghe. Chúng ta sẽ xem xét tùy vào thời gian học tập, sinh hoạt cũng như nhu cầu hay sở thích của bản thân mà chọn lựa loại hình đọc sách phù hợp với mình theo thực tế để đạt được hiệu quả đọc sách tốt nhất một cách thoải mái nhất.

Qua bài nghiên cứu này, tác giả tin rằng những gợi ý về cách làm tăng hứng thú đọc sách tiếng Trung, trình tự đọc sách tiếng Trung cũng như các gợi ý cụ thể khi đọc sách giấy, sách điện tử và sách nói sẽ giúp người đang học tiếng Trung hiểu hơn giá trị của việc đọc sách tiếng Trung, nuôi dưỡng được thói quen đọc sách và từ đó nhận được nhiều lợi ích không chỉ trong việc học tiếng Trung để phát triển kĩ năng nghe nói đọc viết tiếng Trung mà còn mở rộng thêm nhiều kiến thức khác. Tuy nhiên do đề tài nghiên cứu phương pháp đọc sách tiếng Trung hiệu quả cho người học tiếng Trung còn mới mẻ tại Việt Nam và do hạn chế về thời gian và không gian nghiên cứu nên bài nghiên cứu khó tránh khỏi việc chưa hoàn hảo trọn vẹn, do đó tác giả cũng hy vọng rằng bài nghiên cứu này sẽ là bước đệm cho các bài nghiên cứu trong tương lai thực hiện tiếp tục và nghiên cứu sâu hơn cho đề tài tương tự.

6. LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành bài nghiên cứu này, tác giả xin chân thành cảm ơn các thầy cô đã và đang giảng dạy tại ngành Ngôn ngữ Trung Quốc, Khoa Đông phương học, Đại học Lạc Hồng, ngành Ngôn ngữ Trung Quốc Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn TP.Hồ Chí Minh, ngành Giáo dục Hán ngữ Quốc tế Trường Đại học Sư phạm Quảng Tây đã hướng dẫn và hỗ trợ trong suốt quá trình viết bài.

Đặc biệt cảm ơn tập thể giảng viên ngành Ngôn ngữ Trung Quốc, Trường Đại học Lạc Hồng đã hỗ trợ hướng dẫn tác giả hoàn thành bài nghiên cứu này. Đồng thời trân trọng cảm ơn các thầy cô, anh chị bạn bè: thầy Nguyễn Hữu Nghị, cô Trương Phan Châu Tâm, cô Huỳnh Nguyễn Thùy Linh và anh Trương Gia Hưng đã đóng góp cho tác giả những ý kiến quý báu để bài nghiên cứu này được thực hiện thêm phần đặc sắc.

7. TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bích Thủy, Lợi thế khi học ngành Ngôn ngữ Trung Quốc, *Trường Đại học Sao Đỏ*, 2022.
- [2] Reading to improve language skills? Focus on fiction rather than non-fiction. *Yorku*, 2022.
- [3] Tony Buzan, Sử dụng trí tuệ của bạn, Nhà xuất bản Tổng hợp TPHCM, *Sách*, 1974, 86-88.
- [4] Mortimer J.Adler & Charles Van Doren, Phương pháp đọc sách hiệu quả, Nhà xuất bản Lao động Xã hội, *Sách*, 1940, 26-30.
- [5] Nguyễn Cảnh Bình, Nguyễn Hoàng Ánh, Nguyễn Thụy Anh, Rosie Nguyễn, Dương Linh, Lâm Hạ, Lâm thế nào để đọc sách hiệu quả, Nhà xuất bản Công Thương, *Sách*, 2018, 149-152.
- [6] Đọc hiểu Hán ngữ Trung cấp 《中级汉语阅读教程》, Nhà xuất bản Đại học Bắc Kinh, *Sách*, 1999, 1-4.
- [7] Ashley Marcin. How does the 20-20-20 rule prevent eye strain? *Healthline*, 2017.